

Latvijas Kultūras akadēmija
Audiovizuālā Teātra mākslas katedra

“Uģis Kuģis – krišnaīts”

Bakalaura darbs

Autors:
Akadēmiskās bakalaura studiju programmas “Mākslas”
TV un video operatora apakšprogrammas
4. kursa students Jānis Pipars
(ID Nr. 977013)

Darba vadītājs:
Prof. Pēteris Krilovs

/paraksts/

Rīga
2015

IEVADS	3
OPERATORA REDZĒJUMS	4
VIENOTAIS REDZĒJUMS	6
REŽISORA REDZĒJUMS	8
ĪSMETRĀŽAS DOKUMENTĀLĀS FILMAS SIŽETS (SCENĀRIJS)	13
PRODUCĒŠANAS PLĀNS	17

IEVADS

Bakalaura darbs ar nosaukumu „Uģis Kuģis – krišnaīts” ir 20 minūšu gara, krāsaina īsmetrāžas dokumentāla portretfilma.

Portreta žanrs dokumentālajā kinematogrāfijā tiek pielietots bieži. Izplatīts paņēmiens ir veidot dokumentālo filmu par vairākiem cilvēkiem vienlaicīgi, un parasti tie pārstāv noteiktu sociālo grupu.

Filmas autors savam izteiksmes veidam ir izvēlējis "monoportretu". Autora skatījumā "monoportrets" kā mūsdienīga vēstījuma sniegšanas metode personāža "iekšējo pasauli", kura motivē varoņa rīcību, atklāj skatītājam daudz dziļāk.

Bakalaura darba filmas operators vienlaikus ir arī tās režisors. Šādai situācijai ir divēja nozīme. No vienas puses, uzņemšanas grupa vienā personā ir priekšrocība, ja runa ir par ilgstošu filmas uzņemšanas procesu, kura laikā pastāvīgi jāceļo vai jādzīvo kopa ar portretējamu personāžu. Nerodas domstarpības, ko filmēt un ko – nē. No otras puses - kāda no filmas uzņemšanas procesa sfērām dominēs, pārējās cietīs. Arī operatoram ir daudz vieglāk strādāt, ja viņš var brīvi plūst, sajūst un līdzpārdzīvot portretējamam varonim. Operatora un režisora apvienošana vienā personā nav nekas neparasts; kā piemērs tam savā radošajā darbībā ir Ivars Seleckis, jo viņā ļoti veiksmīgi sadzīvo operators ar režisoru. To apliecina "Sķērsielu" trioloģija un par šo veikumu iegūtās starptautiskās balvas.

Bakalaura darba filmas galvenais varonis ir kāds jauns vīrietis Uģis, kurš ir populārs personāžs rīdzinieku sabiedrībā. Ne reizi vien esam viņu ievērojuši pilsētas ielās izplatot reliģiska un ezotēriskā satura grāmatas; kādu varbūt ir piesaistījusi viņa ekstravagantā āriene, kādam varbūt ar viņu pat ir izveidojies dialogs, kāds varbūt ir apmeklējis viņa rīkoto lekciju vai pasākumu – taču patiesībā par viņu neko daudz vairāk arī nezina.

Filmas pamattēma ir cilvēka vēlme dzīvot citiem; un, – kādas iekšējas un ārējas pretrunas ir jāpārvar, lai šī vēlme realizētos. Galvenā pretruna, par kuru runā filmas autors – Uģis vēlas glābt cilvēkus, bet patiesībā, viņš pats būtu jāizglābj vispirms. Varonis pats vēl nav kļuvis pieaudzis, viņš ir nepraktisks un attiecībām nenobriedis cilvēks. Otra pretruna slēpjas publiskajā tēlā, kuru viņš spēlē. Šeit runa ir par „iekšējās pārliecības” un rīcības pretrunu. Autors savā filmā konfrontē portretējamā personāža vārdus ar darbiem, saglabājot pozitīvu iespaidu un līdzpārdzīvojošu attieksmi. Viņam ir svarīgi pētīt, kā varonis risina savas iekšējas un ārējās pretrunas un kas motivē viņu tā dzīvot.

OPERATORA REDZĒJUMS

Filmas „Uģis Kuģis – krišnaīts” pamatā ir stāsts par cilvēku. Šajā filmā operatora uzdevums bija sekot līdz viena Uģa dzīves "nogriežņa" svarīgākajiem notikumiem. Filmēšanas sagatavošanas procesā un filmēšanas sākuma stadijā tika izkristalizētas svarīgākās sižeta līnijas un potenciālie notikumi. Pašā pamatā bija svarīgi apzināties visas sižeta attīstības iespējas un izvēlēties tieši tās līnijas, kuras būtu vizuāli dramatiskas un interesantas. Ar terminiem "vizuāli dramatiskas un interesantas" tiek domāts vizuāli atklāt personāžu savstarpējo attiecību dziļumu. Filmas operators uzskata, ka visu izšķir mirklis. Būt īstajā vietā un laikā ir tas altāris, uz kura jāupurē vizuālā izteiksmība, ja tas būtu nepieciešams. Latviešu dokumentālā kino vecmeistars un viens no Rīgas poētiskā dokumentālā kino tradīcijas līdzveidotājiem Hercs Franks ir teicis, ka "iemācīties filmēt nav grūti, galvenais ir iemācīties ieraudzīt."¹ Lai arī Hercs nav operators, viņš trāpīgi norāda uz būtiskāko. Var tikai piekrist Franka teiktajam: "Dokumentālās filmas autora pirmais likums ir pacietīgi novērot dzīvi. Ja viņš ir vērīgs, ja viņš skatās ne tikai ar savām acīm, bet arī ar sirdi, tad dzīve apdāvinās viņu ar kādu īpašu atklājumu. Un tad realitātes fiksācija iegūs māksliniecisku viedokli, tā kļūs par mākslu un vienmēr aizraus skatītāju. Fakti un notikumi novecos, tie kļūs par vēsturi, bet sajūtas, kuras mēs pārdzīvojām paliks ar mums. Tāpēc māksla ir vienīgais dzīvais tilts starp dažādu paaudžu cilvēkiem un laika periodiem."²

Vizuālās valodas izteiksmībai un kontrastiem ir atvēlēta otršķirīga, bet ne mazsvarīgāka loma. Uzsvars tiek likts uz skaidru faktu attēlojumu. Filmas krāsu spektrs – reālistisks, maksimāli pietuvināts faktiskiem apstākļiem. Dažādo filmas epizožu tonalitātes un kontrasti palīdz atdalīt tās vienu no otras, kā rezultātā skatītājam ir vieglāk sekot līdz filmas gaitai.

Filmas vizuālā maniere ir veidota ar tā saukto „rokas kameras” tehniku, jo tā ir pietiekoši fleksibla situācijas atspoguļošanai; kā metode tā ir izteiksmīga, jo ir brīva un kustīga. Šī metode sniedz iespēju visām darbību veidojošām personām brīvi justies telpā, veidojot kompozīciju, kā arī ļauj reaģēt uz negaidītām varoņa darbībām.

Uzņemšanas gaitā operators apzināti ir izvairījies no kopplānu plānu izmantošanas, cik vien tas ir bijis iespējams, lai uzreiz neatklātu visas detaļas un nenogurdinātu skatītāju. Iecere ir sakāpināt vai būvēt emocionālo spriedzi ar secīgu tuvplānu un vidējo plānu palīdzību, līdzīgā veidā, kā to ir darījis Juris Podnieks savā 1979. gada filmā „Puikas, zirgos!”.

1 Mārtiņš Slišāns. Žurnāls „Studija”. Poētiskā kino atgriešanās. 2005. gads. Pieejams: <http://www.studija.lv/?parent=1297> [skatīts 2015, 17. maijā].

2 Tue Steen Müller. Filmkommentaren.dk. Tabitha Jackson and Herz Frank. 2014, 18. nov. Pieejams: <http://www.filmkommentaren.dk/blog/blogpost/2956/> [skatīts 2015, 17. maijā].

Lai arī kamera filmēšanas gaitā šādā gadījumā ir kustīga, autors ir izmantojis monopod statīvu, kurš ir iekārts filmētāja kaklā vai arī tiek atbalstīts pret zemi. Šāds tehniskais risinājums dod iespēju noturēt statiskus kadrus gandrīz bez vibrācijas, kuru eventuāli izraisa dabiska, organiska roku trīcēšana un ķermeņa šūpošanās. „Rokas kamerai” izmantot autors ir izvēlējis Canon EOS 60D fotoaparātu ar Canon transfokatora objektīvu EF 24-105 mm ar diafragmu f/4.

Skaņas ierakstu veikšanai ir pielietoti divi mikrofonu. Viens no tiem ir Sennheiser radiomikrofons, kurš tiek piestiprināts filmas varoņa apģērbam tā, lai to pēc iespējas mazāk varētu pamanīt, bet tomēr vienlaikus varētu ierakstīt skaidru un saprotamu runu. Otrs mikrofons tiek piestiprināts kamerai ar gumijas starplikas palīdzību, lai mazinātu vibrāciju ieraksta laikā, un tomēr fiksētu atbilstošo noskaņu, kura valda filmēšanas vietā.

Attēla izgaismojums tiek saglabāts reālais, tomēr ar nelielu „piegaismojumu” interviju laikā. Epizodes, kurās varonis izklāsta savas domas un uzskatus, apzināti ir veidotas askētiskas. Melnais fons, uz kura sēž portretējamais varonis rada klātesamības iespaidu. Pretstatā pārējam vizuāli dinamiskajam filmas materiālam, šī vizualizācijas līnija rada klātesamības efektu – sajūtu, ka Uģis uzrunā skatītāju personiski. Minimāls apgaismojuma pielietojums rada intimitātes noskaņu.

Viss iepriekš minētais tātad sniedz iespēju skatītājam ieskatīties filmas varoņa iekšējā pasaulē bez maskas, kuru viņš velk ikdienā.

VIENOTAIS REDZĒJUMS

Filmas – bakalaura darba autoram Latvijas Kultūras akadēmijas TV un video operatoru kursā pirms 13 gadiem bija izcila iespēja kino režijas pamatus apgūt pasniedzēja Anša Epnera vadībā. Paralēli krāsu mācībai un kino vizuālās valodas pamatiem, tika apgūti arī dramaturģijas un žurnālistikas nianšes. Kurss, kurā šīs prasmes apguva filmas autors, bija eksperimentāls un rezultāts – atbilstošs kursa organizatoru iecerei. Gandrīz visi kursa absolventi turpinājuši savu karjeru kā režisori, lielākoties paši arī filmējuši materiālu savām filmām. Savukārt, autors vairāk nekā desmit gadus darbojās nedaudz atšķirīgā sfērā – dokumentālajā fotogrāfijā, kur dramaturģija un attēla vizuālā kultūra ir nešķirami jēdzieni. Radošās krīzes rezultātā, autors tomēr ir atgriezies, tā teikt, "pie saknēm" – dokumentālā kino. Ilgstošu laika posmu nopietni nodarbojoties ar audiovizuālo mākslu, autors priekš sevis „no jauna” ir atklājis kustīgā attēla burvību un līdz ar to jaunas radošās idejas un vēlmi veidot dokumentālo kino.

Tā kā filmas operators ir arī tās režisors, tas autoram pavēra daudzas iespējas un – vienlaikus uzlika dažādus ierobežojumus. Priekšrocība ir, piemēram, iespējā režisoram vienmēr pajautāt sev kā operatoram – filmēt vai nefilmēt šo kadru vai epizodi, vai tas pilnībā atspoguļos iecerēto mērķi atspoguļot noteikto ideju, utt.

Vēl nozīmīga priekšrocība parādās filmas uzņemšanas procesā, jo tas ir ekonomiskāks, tādēļ, ka sižeta skaidrība ļauj ekonomēt tehnisko izejmateriālu – laiku – filmas montāžā.

Vispārīgi ņemot, ir arī zināma pieredze, ka filmas uzņemšanas procesā gadās domstarpības un pat māksliniecisko viedokļu un tehniskie konflikti, kad režisors jauc galvu operatoram ar pastāvīgām norādēm un centieniem kontrolēt uzņemšanas procesu. Tātad, operatoram ir daudz vieglāk strādāt, ja viņš var brīvi plūst, sajust un līdzpārdzīvot portretējamam varonim. Pozitīvi jāatzīst, ka operators var vienlaicīgi pildīt režisora, producenta un montāžas režisora pienākumus vai otrādi, ja filmas apjoms un sarežģītība nav izteikti apjomīgi. Tomēr, lai nezaudētu saturisko kvalitāti, kas panākta ar labu režisora un operatora funkciju saskaņošanu un sapludināšanu, uz skaņas ierakstu procesa un kvalitātes rēķina taupīt ir pilnīgi nepieļaujami. "Skaņa ir tas fenomens, kas virza stāstu uz priekšu. Tā ir taisnība ne tikai dokumentālā kino jomā, bet arī attiecībā uz mākslas filmām. Noteikti gadījies kinoteātrī piedzīvot situāciju, kad attēls uz ekrāna ir mazliet neass vai arī kadra malas projicējas nedaudz ārpus ekrāna rāmja. To

redzot, neviens neprotē, neviens arī neceļas kājās, neviens neiet uz projekcijas telpu sūdzēties. Bet ja skaņa pazūd, tad kinoteātrī notiek īsta sacelšanās!"³

Šāda operatora un režisora "apvienošana" vai sadarbības prakse nav nekas neparasts. Jau minētais Ivars Seleckis ir kā apbrīnojams šāda veida savienojums, kur operators veiksmīgi sadzīvo ar režisoru – tomēr jāpiemin, ka bez talantīgas un radošas montāžas režisores Ivara filmas būtu mazāk iedarbīgas. Maijas Seleckas ieguldījums, jeb drīzāk Ivara un Maijas tandēms izrādījās tik efektīvs tādēļ, ka montāžas režisore nekad nepiedalījās filmas uzņemšanas procesā, saglabājot skaidrību materiāla atlases procesā.

Protams, ka obligāti kā piemērs jāmin arī Juris Podnieks. Viņa daiļrade ir vēl interesantāka, jo mākslinieks pats ne tikai režisēja un filmēja savas filmas, bet pats arī montēja tās (ne visas, protams).

Šodienas skatītājs pieprasa īstas, patiesas un "no sirds" veidotas dokumentālas filmas. Ļoti bieži tās ir skatāmas tikai ārvalstu kinofestivālos.

Rodas jautājums – kur meklēt finansējumu šim nolūkam; pieaicināt turīgus mecenātus vai meklēt publisko finansējumu? Vai arī nepieciešams savādāks ražošanas process – atgriešanās pie saknēm – vīrs ar kameru?⁴

Ideālā gadījumā režisoram, operatoram, skaņu operatoram montāžas režisoram ir jāklūst par vienotu personu, saliedētu savā radošumā komandu, kura līdzpārdzīvo filmas varonim. "Filmējot savas dokumentālās filmas epizodes, vai jūs kļūstat traki redzot to, kas notiek kameras priekšā? Vai jūs raudat? Vai jūs esat tuvu nervu sabrukumam tāpēc, ka baidāties vai mikrofons ierakstīs notiekošo? Ja tādas sajūtas rodas filmēšanas procesā, tad ir ļoti liela iespējamība, ka skatītāji reaģēs tieši tāpat, redzot gatavo filmu. Ticiet tam. Jūs arī esat "skatītāji". Es stāstu savai uzņemšanas grupai, ka jūs arī esat "skatītāji." "Skatītājs" ir daļa no filmas. Ko "skatītājs" domās par filmu? Es daudzkārt pieķeru sevi pie šādas prātošanas filmas uzņemšanas laikā, ak, Dievs, es jau tagad zinu kā reaģēs "skatītāji", kad viņi to redzēs! Es jau redzu to. Es esmu šo "skatītāju" pārstāvis. Un par tādiem arī jums būtu jāklūst."⁵

3 Michael Moore. Indiewire. Michael Moore's 13 Rules for Making Documentary Films. 2014, 10. sept. Pieejams: <http://www.indiewire.com/article/michael-moores-13-rules-for-making-documentary-films-20140910> [skatīts 2015, 17. maijā].

4 Iikka Vehkalahti. Filmkommentaren.dk. DOC Discussion/7. 2011, 2. sept. Pieejams: <http://www.filmkommentaren.dk/blog/blogpost/1714/> [skatīts 2015, 17. maijā].

5 Michael Moore. Indiewire. Michael Moore's 13 Rules for Making Documentary Films. 2014, 10. sept. Pieejams: <http://www.indiewire.com/article/michael-moores-13-rules-for-making-documentary-films-20140910> [skatīts 2015, 17. maijā].

REŽISORA REDZĒJUMS

Vispārināti izsakoties, ikviena filma ir dokumentāla. Pat visdīvainākā no tām liecina par kultūru, kurā tā ir radīta un informatīvi tālāknodod aktieru izpildījuma sniegto noskaņu. Faktiski, varētu pat teikt, ka pastāv divu veidu filmas: vienas ir "dokumentālās filmas," kuras vizualizē mūsu vēlmes, otras rāda mūsu dzīves sociālos aspektus, kādi tie ir.

Katrs no iepriekš minētajiem filmu tipiem stāsta stāstus, bet tie ir dažāda veida, atšķirīgi stāsti. "Dokumentālās filmas," kuras vizualizē mūsu vēlmes un sapņus ir tā saucamās mākslas filmas. Šīs filmas materializē mūsu vēlmes, sapņus, murgus. Tās padara mūsu iztēles augļus citiem redzamus un dzirdamus. Šīs filmas rada nojausmu, kā mūsu vēlmes un bailes varētu izskatīties realitātē.

Savukārt filmas, kuras rāda mūsu dzīves sociālos aspektus un ko sauc par dokumentālajām rāda reālo pasauli, kurā mēs visi dzīvojam. Tās parāda dažādus realitātes un dzīves kopuma aspektus tā, kā to ir iecerējuši filmu autori. Gala rezultātā tiek radīts priekšstats par to kāda realitāte ir bijusi, ir un varbūt būs. Šīs filmas tiek prezentētas kā "patiesas." Tanī pat laikā skatītājam ir jā saglabā veselais saprāts un spēja analizēt redzēto, lai varētu novērtēt kam sniegtajā audiovizuālās informācijas plūsmā ticēt, – un kam nē. Dokumentālās filmas piedāvā mums jaunu skatu uz ikdienišķo pasauli, lai atklātu ko jaunu un izprastu to.⁶

Lielos vilcienos runājot, dokumentālajā kino varētu nodalīt divus virzienus: viens no tiem liek akcentu uz sociālajiem jautājumiem (aktualitātēm), otrs akcentē kādu konkrētu personu. Sociāli aktuālas dokumentālās filmas dod vispārēju priekšstatu par notiekošo. Savukārt dokumentālās portretfilmas ļauj dziļāk izprast notiekošo, caur kādas noteiktas cilvēku grupas vai vienas personas dzīves "prizmu."⁷ Izcilākās no tām kļūst par mākslas darbiem, nesaistītas ne ar laiku, ne izcelsmes vietu.

Mūsdienu dokumentālo kino varētu raksturot ar vārdu „hibriditāte”. Viena no raksturīgākajām šādu filmu iezīmēm ir tendence nemeklēt faktu apstiprinājumus, bet uzdot jautājumus un eksperimentēt. Skatītāji arvien vairāk ir gatavi šādai pieredzei, pateicoties vispārējai vizuālajai izglītībai un uzticības zudumam konvencionālajām mediju stāstu formām. Iespējams, ka šīs filmas ir mēģinājums no jauna iemantot skatītāja uzticību jau citā līmenī. Sadarbība starp filmas varoņiem un filmas autoriem paver jaunas iespējas. "Šādi es vēlos veidot šo stāstu, nāc man līdzi šajā ceļojumā."

6 Bill Nichols. Introduction to Documentary. Bloomington: Indiana University Press, 2001. 1.–2. lpp.

7 Bill Nichols. Introduction to Documentary. Bloomington: Indiana University Press, 2001. 163.–167. lpp.

Pieturēšanās pie viena noteikta ētikas koda ierobežo dokumentālo kino kā mākslas formu. Tas ne tikai reducē radošuma spektru, bet arī neļauj apšaubīt un uzlabot vispārpieņemtās vērtības.

Hibriditāte kā "ieradums" nav nekas jauns. "Konstruētā" realitāte dokumentālajā kino bija jau pašos pirmsākumos. "Nanook of the North" ir vislabākais piemērs tam. Šī dokumentālā filma veidota, tikai mainot un organizējot vietējo iezemiešu dzīves viņu dabiskajā vidē.⁸

Vēl viena spilgta mūsdienu dokumentālā kino iezīme ir centieni pacelt to komerciālā kino līmenī. Izmantojot mākslas kino vizuālās un dramaturģijas metodes (arī mārketinga metodes), dokumentālās filmas iegūst jaunu elpu. Var tikai piekrist Maikla Mūra teiktajam: "Pārstāji veidot dokumentālās filmas. Sāciet veidot filmas! Jūs esat izvēlējušies šo brīnišķīgo un neticamo mākslas formu, lai stāstītu savus stāstus."⁹

Šodien par dokumentālo filmu varoņiem bieži vien kļūst vai nu tā sauktie "autsaideri," sabiedrības nesaprustie un atstumtie, vai arī – "spēcīgas" personības. Varētu teikt, ka Uģis pieder pie abām kategorijām vienlaicīgi. Viņš pārstāv noteiktu Latvijas sabiedrības "slāni". Tie ir jauni, gudri un turīgi cilvēki, kuri, kaut kādu iemeslu dēļ, ir vīlušies tradicionālajās reliģijās un vispārpieņemtajos sabiedrības attiecību modeļos un socializācijas nosacījumos. Tie ir ļaudis, kas var atļauties veltīt savu laiku pašizaugsmei un garīgajiem meklējumiem, ko apstiprina fakts, ka strauji pieaug jogas un austrumu reliģiju klubi un ezotērisko interesentu grupas ne vien Rīgā, bet arī vispār Latvijā un pasaulē.

Hibriditāte raksturo arī šīs filmas autora un galvenā varoņa sadarbību. Jau pašā filmas uzņemšanas sākumā, zinot, ka Uģis uzvedas ne līdz galam dabiski – "spēlē" sevi, rāda savas personības labākās šķautnes, bija jāuzstāda skaidri sadarbības noteikumi. Lai filma gala rezultātā sanāktu veiksmīga un interesanta, Uģim bija jāpiekrīt publiskot savu personīgo dzīvi. Rezultātā filma ieguva nepieciešamo patiesuma devu.

Cilvēkmīlestība – šis jēdziens vienā vārdā raksturo režisora pieeju. Lai skatītājs varētu iejusties filmas varoņa "ādā", viņam jāpieņem gan pozitīvām, gan negatīvām rakstura īpašībām. Filmā varoņiem ir augsti ideāli un garīgi mērķi un arī "cena", ko viņš maksā par tiem ir augsta. Ir visi priekšnoteikumi, lai mēs Uģi tiesātu kā vēl neizveidojošos, pat infantilu personu, tanī pat laikā viņā ir kaut kas tāds, kas raisa cieņu un līdzjūtību pret to ko viņš dara, pret viņa dzīvi un

8 Luke Moody. 11polaroids. Act normal: hybrid tendencies in documentary film. 2013, 2. jūl. Pieejams: <https://11polaroids.wordpress.com/2013/07/02/act-normal-hybrid-tendencies-in-documentary-film/4/> [skatīts 2015, 17. maijā].

9 Michael Moore. Indiewire. Michael Moore's 13 Rules for Making Documentary Films. 2014, 10. sept. Pieejams: <http://www.indiewire.com/article/michael-moores-13-rules-for-making-documentary-films-20140910> [skatīts 2015, 17. maijā].

personību. Filmas autoru interesē izpētīt, kas tad ir tas, kas izraisa cieņu viņā, neskatoties uz visām Uģa nepilnībām gan kopumā raksturā, gan dzīvesveidā. Iespējams, ka iemesls ir meklējams spējā dzīvot savu dzīvi "pretēji straumei," ārpus pieņemtajiem "darbs, ģimene, lielveikals" rāmjiem. Jā, tas ir tas, ko ir vērts cienīt un to arī pauž filma.

Kā filmas tēls Uģis ir interesants ar to, ka viņš ir mūsdienīgs jauns vīrietis - ar citiem jauniešiem neraksturīgām un garīgi eksotiskām interesēm.

Tā piemēram, viņš izjūt iekšēji diktētu nepieciešamību dzīvot citu cilvēku labā. Kā Uģis pats izsakās intervijā, viņa apzinātā pašvērtība ir „dzīvot citiem” un viņa dzīves izaicinājums ir - „pieņemt pašam sevi”. Šai vēlmei cēlonis ir meklējams, kā domā pats Uģis, viņa bērnības situācijā un ar to saistītām pozitīvi autoritatīvām un emocionāli tuvām personām - mammu un vecmammu. Uģa mamma lielā mērā veltījusi savu dzīvi dēla audzināšanai un izglītošanai, savukārt vecmamma allaž mācījusi rūpēties par citiem.

Te, lūk, arī parādās pirmais konflikts - cik lielā mērā cilvēks var parūpēties par citiem, ja viņš sākumā nav pilnvērtīgi parūpējies par sevi? Rodas vēl dziļāks jautājums: vai viņš gadījumā nav par nastu citiem? Jautājums ir īsti vietā, jo Uģis nestrādā algotu darbu un nav ikdienā materiāli nodrošināts. Uģa īpašumā gan ir stilīgi apģērbi, vairāki sporta un cita veida apavu pāri, savdabīga „kepka”, iphone telefons un Apple dators, - bet tās ir lietas, kuras viņam uzdāvinājusi mamma... Un tomēr, nevar teikt, ka filmas galvenais varonis būtu liekēdis un slīmests.

Pārliecību, ka Uģis pilnībā dzīvo uz mammas vai līdzcilvēku rēķina, filmas autors ir iecerējis apgāzt ar vairākām epizodēm, kurās var redzēt, ka Uģis tomēr kaut ko arī nopelna ar savu darbošanos.

Vispirms, balstoties uz paša prasmēm un pieredzi, viņš kopīgi ar savu draudzeni Agnesi ir izveidojis jogas klubu, kurā notiek ne tikai jogas vingrojumu nodarbības, bet arī dažnedažādi pasākumi un lekcijas par ziedojumiem. Autors centies ar filmas epizodēm atspoguļot arī to, ka Uģis, lai gan mēdz būt izklaidīgs, nebūt nav bezatbildīgs jaunietis. Viņš rūpējas par sevi, savu draudzeni un uztur kārtībā savu apkārtējo vidi.

Grāmatu izplatīšana uz ielām un publisku lekciju vadīšana ir vēl divas tēmas, kuras tiek akcentētas šajā filmā. Garīgās literatūras izplatīšana par ziedojumiem, – kā Uģis pats izsakās, – nes viņam zaudējumus. Savukārt lekcijas par sievietes un vīriešu attiecībām nes peļņu, jo šīs tēmas gan indivīdiem, gan sabiedrībā kopumā vienmēr būs aktuālas. Jādomā, ka Uģis ir atradis šo prepozīciju vidusmēru viņam pieņemamā veidā, līdz ar to pirmais konflikts ir atrisināts caur mērķtiecīgu darbošanos.

Otrais konflikts – publiskais tēls un viņš pats (vai viņa iekšējā būtība) – daļēji tas atspoguļojas viņa „trīskāršā vārda modelī” – dzimšanas apliecībā ierakstītais, skatuves un garīgais vārds. Uģis pēc sava rakstura un dabiskajām dotībām ir šovmenis, viņam patīk un izdodas uzstāties publikas priekšā, un, protams, sieviešu auditorija ir pilnīgā sajūsmā par viņu!

Uģim, kā jau publiskas darbības cilvēka tipam, patīk stilīgi ģērbties, kas nodrošina arī pašreklāmu. Viņam, kā jau tika minēts, ir stilīga garderobe, kas atbilst mūsdienīga jaunieša dzīvei - žaketes, dažādas jaciņas, vairāki pāri apavu un... balti palagi. Jā, tieši palagi! Tāds ir tradicionālais krišnaītu apģērbs un viņš nebūt nekaunas to valkāt ikdienā kopā ar mūsdienīgu žaketi un „kepku” ar uzrakstu – KRIŠNA.

Viņš pats apgalvo, ka ir atradis savu sludinātāja tēlu mūsdienīgā uzvedībā un tradīcijām bagātās hindu reliģijas kultūrsociālo iezīmju apvienojumā. No otras puses, var nomanīt, ka šis stilistiski izslīpētais tēls Uģim pašam brīžiem kļūst par nastu. Dažkārt viņam pat netīkas piecelties agri no rīta, kā piederās iesākt dienu pārliecinātam krišnaītam, vai arī, iejūtoties modernā sludinātāja imidžā. Dažkārt Uģim ir iekšēji grūti iziet un darboties uz ielas, dalot grāmatas vai sludinot, jo nejūtas pārliecināts par sevi. Šādos brīžos, vērojot viņu, tiešām piezogas nomāktības un nepārliecinātības sajūta. Varbūt tas ir tādēļ, ka Uģis savā dziļākajā dvēseles būtībā tomēr ir vientuļš? Jādomā, – ja viņam nebūtu šī krišnaītu dzīvesveida, kurā viņš ir iedziļinājies, jogas studijas vadītāja un garīgā lektora darbības, kur smelties psiholoģisko iedvesmu un enerģētiskos atbalsta spēkus, tad, iespējams, – viņš to ačgārnā veidā rastu alkoholā vai narkotikās, jo bieži vien dziļa nedrošības sajūta un nepārliecinātība par sevi manifestējas kādā atkarībā, it īpaši, ja bērnībā pietrūcis attiecību dimensijas ar kādu no vecākiem. Šo dziļi iekšējo konfliktu, šķiet, Uģis vēl nespēj atrisināt, tas paliek atvērts procesā un ir zināmā mērā spēcīgi saistīts ar nākamo.

Trešais konflikts ir Uģa „iekšējās pārliecības” un rīcības konflikts, proti, starp vārdiem un darbiem. Uģis, pašsaprotami, principā jau zina, kāda ir vispārējā dzīves jēga, zina sabiedrības uzskatus un sociālos priekšstatus kā „vajag” dzīvot un kā to nevajadzētu darīt. Viņš lieliski apzinās arī to, kāda ir sievietes un vīrieša loma ģimenē un sabiedrībā. Viņam ir ilgstošas attiecības ar savu draudzeni Agnesi Kalniņu, raksturā patīkamu un iejūtīgu meiteni. Viņu attiecības aizsākās visai vētrai, kā tas lielākoties notiek ar visiem jauniešiem – un tas notika tieši tad, kad Uģis atstāja Tallinas klosteri. Neskatoties uz visām viņam it kā labi zināmām un piemītošām zināšanām, kā arī pietiekošu dzīves pieredzi, šī privātās dzīves joma neizskaidrojamā kārtā diezin cik raiti nevedas. Vai tālab, ka Uģis nespēj vai nevēlas uzņemties pilnu atbildību par Agnesi, apprecot viņu? Iespējams, ka šai neizlēmībai ir visai reāls, pat tipiski vīrišķīgs pamats - tā ir Uģa paša nākotnes vīzijas neskaidrība, un līdz ar to – nedrošība, ko viņš asi izjūt. Sanāk

paradokss – no vienas puses, Uģis ar publisku lekciju starpniecību māca citus dzīvot, bet tanī pat laikā – savā personīgajā dzīvē piedzīvo tieši tādas pašas grūtības... Šeit filmas autors vēlas uzsvērt, ka patiesībā, gatavojot lekcijas citiem, Uģis joprojām mācās kā tad būtu „pareizi” dzīvot pašam. Tieši šāds iekšējo pretrunu risināšanas veids tiek atspoguļots filmas epizodēs.

Filmā apzināti netiek rādīta Uģa plašāka dalība Krišnas apziņas biedrības reliģiskajos rituālos, jo šie rituāli ir jau neskaitāmas reizes gan rādīti, gan redzēti publiskajā telpā. Bez tam, lai atspoguļotu filmas galvenā varoņa iekšējo problemātiku un viņa paša izvēlētos risinājumu veidus un iegūtos rezultātus, tie nav nepieciešami. Svarīgāks šajā gadījumā ir tieši pats cilvēks, viņa citiem neredzamā, vienkāršā ikdiena un iegūtās pārlicības, kas sniedz daudz interesantāku izziņas materiālu un aicina līdzpārdzīvot situācijai arī skatītāju.

Filmas gaita koncentrējas uz Uģa ikdienas jeb sociālajiem un psiholoģiskajiem aspektiem un „rituāliem”, kā arī attiecībām ar līdzcilvēkiem, jo cilvēka personība un iekšējie konflikti atklāj un parāda viņa rīcības patieso motivāciju.

Filmas struktūru autors veido balstoties uz galvenā varoņa intervijām. Materiāla neviendabība, atsevišķu epizožu spožums pieprasa materiāla strukturēšanu vai "skaldīšanu". Šī paņēmiena uzdevums ir ne tikai atklāt personāža galvenos dzīves faktus, uzskatus un ideālus, bet arī konfrontēt varoņa teikto ar viņa rīcību. Uzskatāmi to var redzēt epizodē, kur Uģis skaidro: "Glābjot citus, es pats sevi izglābju". Šeit uzskatāmi var redzēt, ka galvenais varonis pats būtu jāglābj, ka viņš vēl nav iemācījies dzīvot pa īstam. Grāmatu izplatīšanas epizodēs autors pielieto laika kompresijas montāžas paņēmieni. Šāds paņemiens ļauj padarīt epizodi dzīvāku, jautrāku un tai pat laikā rada priekšstatu, ka Uģim grāmatu izplatīšana nenākas viegli, ne visi cilvēki ir ieinteresēti un vēlas tikt glābti.

ĪSMETRĀŽAS DOKUMENTĀLĀS FILMAS SIŽETS (SCENĀRIJS)

1. INT. CEĻĀ UZ MĀJĀM NO OZOLNIEKIEM. VILCIENS. VELS VAKARS.

Mūzika sākas ar pirmo filmas kadru. Vēls rudens vakars. Aiz loga jau tumsa. Uģis sēž tukšā pasažieru vilciena vagonā. Vēl pirms pusstundas viņš aizrautīgi vadīja vēdisko dzīves gudrību lekciju Ozolnieku kultūras namā. Tagad Uģis ir palicis viens pats ar sevi. Viņš ir noguris no intensīvās komunikācijas. Nedaudz atvilcis elpu Uģis izņem no somas lūgšanu krellītes un sāk vakara lūgšanu. Var nojaust, ka Uģis to dara no sirds, jo viņa sejā parādās dažādas emocijas. Mūzika turpinās nākamajā epizodē.

2. INT. UĢA MONOLOGS. PORTRETS UZ MELNA FONĀ. KOPPLĀNS.

Uģis uzdod sev jautājumu: "Kas es esmu?". Viņa runa sākas uz iepriekšējās epizodes beigu kadriem. Uģis pats arī atbild, "es ceru, ka es esmu kaut kas īpašs un ja es nebūšu kaut kas īpašs, tad tas nebūšu es."

3. INT. MĀJĀS PIE DRAUGIEM. VINGROSANA. PECPUESDIENA.

Mūzika sākas ar pirmo epizodes kadru. Sākumā redzama sarkana siena, uz kuras parādās filmas nosaukums. Pēcpusdiena kādā no Liepājas dzīvokļiem, kurā laipni viņu uzņēmuši un izmitina draugu ģimene. Uģis gatavojas vakara publiskajai lekcijai. Viņš vingro. Epizodes beigās mūzika lēnām pārplūst apkārtējās skaņās.

4. INT. MĀJĀS PIE DRAUGIEM. VANNAS ISTABA. PECPUESDIENA.

Kamera tuvplānā rāda kā Uģis, sēdēdams vannā dzen bārdi un mazgājas. Mēs varam redzēt viņa ķermeni, kurš ir izrotāts ar mantru tetovējumiem un "zaķīšiem".

5. EXT. GRĀMATU IZPLATĪSANA LIEPĀJAS VECPIĻSETĀ. DIENA.

Epizode sākas ar Uģa portretu. Viņš ir labā noskaņojumā. Viņš sastop pirmo cilvēku, kuram piedāvā paņemt grāmatu – garīgu literatūru, bet vīrs atsaka. Uģis pajoko uz atvadām, lai vīrs vairāk smaida un aiziet tālāk. Vīrs atsaka, ka viņš tā pat daudz smaida. Fonā redzama pietura un iela ar daudz cilvēkiem.

6. INT. UĢA MONOLOGS. PORTRETS UZ MELNA FONĀ. KOPPLĀNS.

"Es no pašas bērnības zināju, ka man būs kāds jāglābj," viņš stāsta par savas bērnības ideāliem, kuri motivē tagadnes rīcību. "Kad es nodzīvoju līdz 20 gadiem, man viss salīmējās kopā. Man iekšā bija tas sauciens, ka man būs jāpalīdz kādam, jo tikai tā es pats sev varēšu palīdzēt." "Glābjot citus, es pats sevi izglābju," atzīst Uģis.

7. EXT. GRĀMATU IZPLATĪSANA LIEPĀJAS VECPIĻSETĀ. DIENA.

Epizode sākas ar Uģa portretu. Viņš tur grāmatas rokā un lūkojas pēc piemērota cilvēka, kuram piedāvāt tās. Viņš uzrunā katru garāmgājēju. Cilvēki nav atsaucīgi, aizbildinās ar aizņemtību un ikdienas steigu. Uģis neatlaidīs un ar smaidu turpina garāmgājējiem piedāvāt pēdējo grāmatu, līdz viens jauns pāris to paņem. Saņēmis nelielu ziedojumu, atvadījies, viņš dodas tālāk.

8. INT. SAZIEDOTĀS NAUDAS SKAITĪSANA. JOGAS STUDIJA. DIENA.

Pēc piecu dienu lekciju vadīšanas un grāmatu izplatīšanas Liepājā, Uģis ir atgriezies Rīgā. Nekavējoties ne mirkli, viņš skaita saziēdoto naudu. Uģis secina, ka grāmatu izplatīšana ir nesusi zaudējums. Viņš ir dāvinājis grāmatas garāmgājējiem vairāk nekā gribētos, tagad pašam būs jāpiemaksā, lai atdotu parādus par grāmatām.

9. INT. JOGAS STUDIJA. DIENA.

Pie Uģa ciemos atnākuši draugi. Kamēr viņi sarunājas, Uģis gatavo viņiem pusdienas. Pēc brīža pabaro tos. Aizkadrā skan Uģa monologs. "Man nav īsti prasības pret dzīvi," skaidro Uģis. "Ja man kāds teiktu, ej strādā kādu darbu, tad es nezinātu kur iet, tāpēc es lasu lekcijas". "Tas ir fantastiski, pa to naudu es varu pabarot cilvēkus ar Dievam piedāvātu ēdienu, es zinu kur viņu izmantot". "Bet tā es esmu plīks un nabags, naudas man nav". Epizodes pēdējā kadrā redzama ziedojuma kastīte, kurā kāds no draugiem iemet naudu un aiziet.

10. EXT. / INT. JOGAS STUDIJA. DIENA.

Uģa jogas studija un dzīvoklis, Lāčplēša ielā. Epizode sākas ar mājas fasādes uzkopšanas darbiem. Viņš ar slotas kāta palīdzību cenšas noņemt vecu, jau nokalpojušu karodziņu virteni. Tie ir piestiprināti pie logu rūtīm, tāpēc Uģis pakāpjas ar vienu kāju uz palodzes, balansējot noņem virteni. Neilgi pavērojis apkārtni, viņš ieiet atpakaļ dzīvoklī un aizver aiz sevis durvis. Darbība turpinās jogas studijas iekštelpās. Uģis pārkārto studijas telpu, pārbīda skapi, lai atbrīvotos no liekām mantām. Kadrā parādās Uģa draudzene Agnese. Viņi abi kopā pārnes dīvānu uz jauno vietu un pārkrāmē flīzes. Kad darbi daudz maz apdarīti, abi divi kopā pārdomā ko vēl uzlabot, lai telpa labāk kalpotu jogas nodarbībām.

11. INT. UĢA MONOLOGS. PORTRETS UZ MELNA FONĀ. KOPPLĀNS.

"Es neticu, ka ir ideāla sieviete, bet es ticu, ka sievietei ir jābūt jautrai." "Sievietei nav jābūt paredzamai." "Viņai jābūt seksīgai, man seksīgai, nezinu kā pārējiem." "Un ka viņa iedvesmo un ved, kā īsta sieviete. Iedod buķiņu, kad vajag, iedod buķiņu, kad vajag. Pasaka ka tu esi pēdējais idiots, pasaka tieši sejā." Epizodes vidū Uģa attēla vietā skatītājs var redzēt Agnesi, kā viņa rūpīgi, ar sarkaniem lakotiem naziņiem kārtro māju. Var redzēt, ka viņa ir skaista un sievišķīga.

12. INT. JOGAS STUDIJA. DIENA.

Epizodes sākumā var vērot kā Uģis cenšas pieskrūvēt pakaramo pie durvīm un Agnese viņam iejūtīgi cenšas palīdzēt. Kad skrūvēšana nevedas, Uģis mēģina iedzīt skrūves durvīs ar skrūvgrieža spalvu. Tas neizdodas. "Āmurīti?" ieminas Agnese. Uģis spītīgi un reizē arī neveikli mēģina iedzīt naglas durvīs ar āmura palīdzību.

13. INT. UĢA MONOLOGS. PORTRETS UZ MELNA FONĀ. KOPPLĀNS.

"Es zināju, ka es varu daudz vairāk Krišnas apziņā, kad es biju klosterī, bet es nevarēju sevi atvērt, viņa bija kas mani atvēra. Viņa piespieda mani uz dažādām "šizīgām" lietām – uz festivāliem, lekcijas lasīta par kaut kādām attiecībām "sviestainām", "nafig" man tas ir vajadzīgs." "Viņa šo Uģi Kuģi pamodināja, Agnese Kalniņa šī Agnese Kalniņa mistiskā būtne. Es jūtu, ka es esmu saskaņā, jā tas man der, tas ir mans." "Otru pusi manī viņa noteikti pamodināja." Sākot ar epizodes pēdējo kadru sākas mūzika.

14. INT. / EXT JOGAS STUDIJA. RĪTS.

Uģa jogas studija un dzīvoklis, Lāčplēša ielā. Jaunieši sanākuši uz rīta jogas nodarbību. Agnese, nodarbības vadītāja un pārējie gada Uģi nesteidzīgi atnākam uz nodarbību telpu. Viņš ieziet tai cauri un neliekoties ne zinis, liekot visiem gaidīt, dodas uz savu istabu pēc paklāja. Var noprast, ka Uģa un Agneses attiecībās ir radusies emocionāla plaša. Agnese un pārējie gaida, kamēr Uģis nesteidzīgi atritina savu paklājiņu telpas otrā galā un apsēžas. Jogas nodarbība sākas. Agnese rāda vingrojumus, Uģis tos atkārtoti.

Ielas skati. Vairākos kadros, bez skaņas redzams kā Uģis ar Agnesi pastaigājas un sarunājas par Rīgu. Mūzika beidzas ar pēdējo epizodes kadru.

15. INT. / EXT. "IDEJU BODE", LIEPĀJA. VAKARS.

"Ideju bode" ir Liepājas progresīvās jaunatnes satikšanās vieta. Uģis tur ir uzaicināts nolasīt lekciju par vīrieša un sievietes attiecībām. Viņš cēli ienāk zālē, kurā jau sasēduši cilvēki. Zāle ir pilna. Uģis stāsta par iemīlēšanos un mīlestību. Zālē lielākoties ir sievietes. Viņas smejas par Uģa jokiem. Var redzēt, ka viņš ir savā elementā. Viņš ir dzimis aktieris vai "šovmenis". Epizode beidzas ar "Ideju bodes" ārskatu.

16. INT. JOGAS STUDIJA. VAKARS.

Uģis gatavojas iet gulēt. Gulta, kurā paredzēts gulēt, sabojājusies. Viņš dažādos veidos cenšas atrast tam iemeslu. Aizkadrā dzirdama viņa komentārs, ka "Es nesaprotu, man šie puzuri nav stiprā puse". Aizkadrā dzirdama Agneses balss "Eju pa ielu, skatos, sniegpārslīņa ..." Kadrā

ienāk Agnese. Viņi apmainās ar laipnībām. Uģis turpina labot gultu un kad tas izdodas ar uzvaras žestu saka "Tā rodas īsti vīrieši."

17. INT. JOGAS STUDIJA. VAKARS.

Agnese un Uģis kopā skatās seriālu. Tuvplānā var redzēt, ka abi guļ gultā, Agnese viņam uz pleca. Noskaņojums nav priecīgs. Fonā skan seriāla varoņu balsis. Pēc brīža Uģis jautā Agnesei paskaidrot kas tur īsti notiek, tad nesapratnē pakasa galvu. Uģis apķer Agnesi un nosaka: "Vēē, bučojas!". Kāds ienāk pa durvīm aizkadrā, idille tiek izjaukta. Sākas mūzika. Uģis pieceļas un aiziet sarunāties ar atstājot, atstājot Agnesi vienu. Viņu saruna turpinās fonā, tuvplānā var redzēt Agnesi, kura aizver acis un laikam noskumst. Epizode beidzas ar kopplānu, kurā Agnese viena pati gultā turpina skatīties seriālu. Mūzika beidzas ar epizodes beigām.

18. INT. JOGAS STUDIJA. DIENA.

Pie Uģa ciemos, "gardēžu klubiņā" atnākuši draugi. Viņš māca tos kā piedāvāt Dievam ēdienu. Var redzēt, ka Uģis ir lietpratējs šajos jautājumos un labi pārzina rituālu un mantras. Viņš liek jauniešiem notuities uz zemes, apšļakstīt rokas ar ūdeni un paklanīties. Rituāls sākas, kāds no jauniešiem zvana zvaniņu. Uģis skaita mantras. Sākas mūzika. Apkārt valda jautrība. Pēc brīža Uģis izdala jauniešiem ēdienu, kuri sasēduši pie virtuves lielā galda. Viņš salej zupu šķīvjos un lūdz katram skaitīt lūgšanas pirms ēšanas. Tuvplānā var redzēt kā Uģis pats skaita savas lūgšanas. Aizkadrā skan Uģa monologs. "Man nav īsti prasības pret dzīvi," skaidro Uģis. "Ja man kāds teiktu, ej strādā kādu darbu, tad es nezinātu kur iet, tāpēc es lasu lekcijas". "Tas ir fantastiski, pa to naudu es varu pabarot cilvēkus ar Dievam piedāvātu ēdienu, es zinu kur viņu izmantot". "Bet tā es esmu plīks un nabags, naudas man nav".

19. EXT. GRĀMATU IZPLATĪSANA RĪGAS IELĀS. DIENA.

"Hop, tā kā vecos laikos," nosaka Uģis un nomet zemē paciņu grāmatas. Viņa pārinieks to veiksmīgi noķer un ieliek mašīnas bagāžnieka. Var redzēt, ka grāmatas ir daudz. Nākamajā epizodē Uģis izplata tās pašas grāmatas uz ielas, pie Cirka. Sāk snigt. "Labdien, svēto brāli!" Uģis uzrunā katru garāmgājēju, bet neveiksmīgi. Visi steidzas. Caur autobusa logu var redzēt kā vīrs uz to visu noskatās un iedzerot aliņu, autobuss aizbrauc tālāk. Viņš turpina neatlaidīgi izplatīt grāmatas un fonā var dzirdēt Uģa monologu. Neilgi pirms filmas beigām, ielas skaņas noklust. Nav vairs dzirdama Uģa balss. Ieskanas mūzika, kura turpinās līdz pat filmas beigām.

BEIGAS

PRODUCĒŠANAS PLĀNS

1. Filmas sagatavošanas periods:

2014.11.08 - 2015.03.09 scenārija izstrāde;

2. Filmēšanas periods:

2014.11.08 - 2015.04.07 (29 filmēšanas dienas)

3. Filmas montāžas un pēcapstrādes periods:

2015.04.13 - 2015.05.22

4. Filmēšanas grupa:

Režisors un scenārija autors	Jānis Pipars
Operators	Jānis Pipars
Skaņu operators	Jānis Pipars
Producents	Jānis Pipars
Montāžas režisors	Jānis Pipars

5. Filmas tehniskie dati:

Formāts: ProRes 422; 16:9; HDV; 20 min.; krāsaina

6. Finances:

100 % pašfinansējums.

Bakalaura darbs

“Uģis Kuģis — krišnaīts”

izstrādāts Latvijas Kultūras akadēmijas Audiovizuālā Teātra mākslas katedrā

Ar savu parakstu apliecinu, ka Bakalaura darbs izstrādāts patstāvīgi; izmantojot citu autoru darbos publicētus datus, definējumus un viedokļus, dotas precīzas norādes (atsauces) uz to ieguves avotu; iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: _____ .2015.
Vārds, uzvārds Paraksts

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: _____ .2015.
Akadēmiskais amats, grāds, vārds, uzvārds Paraksts

Recenzents: _____
Akadēmiskais amats, grāds, vārds, uzvārds

Darbs iesniegts ____ .2015.

Studējošo servisa speciālists : _____
Vārds, uzvārds Paraksts

Darbs aizstāvēts LKA Bakalaura gala pārbaudījumu komisijas sēdē

____ .2015. prot. Nr. _____ vērtējums _____

Komisijas sekretārs: _____
Vārds, uzvārds Paraksts